



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-08-24635 גימנסיה - בתי ספר תיכוניים ע"ש גולדנר בע"מ נ' מנהל הארנונה נתניה ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטיין

עותרת גימנסיה - בתי ספר תיכוניים ע"ש גולדנר בע"מ

נגד

משיבים
1. מנהל הארנונה של עיריית נתניה
2. עיריית נתניה
3. מנהל הארנונה של עיריית חדרה
4. עיריית חדרה

פסק דין

- 1
- 2 1. לפניי עתירה מנהלית כנגד החלטת המשיבים להטיל עיקול על חשבונות הבנק של העותרת
- 3 בגין חובות ארנונה.
- 4 2. העותרת היא רשת המפעילה מספר בתי ספר, וביניהם בית ספר לכיתות ט' עד י"ב בעיר
- 5 נתניה ובית ספר לכיתות י' עד י"ב בעיר חדרה. המשיבים 1 ו-2, מנהל הארנונה של עיריית
- 6 נתניה ועיריית נתניה, ומשיבים 3 ו-4, מנהל הארנונה של עיריית חדרה ועיריית חדרה, יכוננו
- 7 להלן ובהתאמה, "עיריית נתניה" ו"עיריית חדרה", או "המשיבות".
- 8 3. על פי הנטען בעתירה, בתי הספר המופעלים על ידי העותרת בערים חדרה ונתניה, זכאים
- 9 לפטור מארנונה, כאשר אי מתן הפטור מהווה אפליה אסורה, ומכל מקום - אין להטיל
- 10 עיקול על חשבונות הבנק של העותרת נוכח הוראות חוק הרשויות המקומיות (ייעוד כספי
- 11 הקצבות והגנת נכסים למטרות חינוך), תש"ס-2000 (להלן: "חוק הרשויות המקומיות").
- 12 בהקשר זה טוענת העותרת כי החשבונות שעוקלו הם "חשבונות ייעודיים" אליהם הועברו
- 13 כספי התקציב של משרד החינוך המיועדים למשכורות המורים, ולפיכך לא ניתן להטיל
- 14 עליהם עיקול על פי חוק הרשויות המקומיות. עוד היא טוענת כי בבתי הספר המופעלים על
- 15 ידי לומדים תלמידים שאין להם מסגרת חינוכית אחרת, כי מוסדות אלה הוכרו על ידי
- 16 משרד החינוך ופועלים ברישיון ובפיקוח, כי אין בידה מקורות מימון והכנסה עצמאיים,
- 17 מלבד תקציב משרד החינוך ותשלומי תל"ן, כאשר משרד החינוך אינו מכסה במסגרת
- 18 תקציבו את סכום הארנונה, שכן הוא מסתמך על הפטור מארנונה הניתן לבתי הספר.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-08-24635 גימנסיה - בתי ספר תיכוניים ע"ש גולדנר בע"מ נ' מנהל הארנונה נתניה ואח'

תיק חיצוני:

4. המשיבות טענו, מנגד, שיש לדחות את העתירה על הסף מחמת השיהוי בהגשתה, בשל הסתרת פרטים מהותיים, ובכלל זאת דבר קיומם של הליכים קודמים רלוונטיים וחוסר ניקיון כפיים, ולחילופין – אף לגופה של העתירה. לטענתן, העותרת אינה "רשות חינוך מקומית" ולפיכך הכספים בחשבונותיה אינם מוגנים מפני עיקול מכוח חוק הרשויות המקומיות; כי דרישת העותרת לביטול חיובי הארנונה מחמת אפליה נעדרת בסיס חוקי וממילא לא הוכחה; וכן כי טענות העותרת לפטור מארנונה ממילא אינן מצויות בגדר הסמכות העניינית של בית המשפט, ויש לדחותן גם מחמת עיקרון סופיות ההליכים.
5. אציין כי במסגרת הדיון שהתקיים ביום 9.9.2021 הבהירה העותרת כי היא ממקדת את עתירתה בטענה הנוגעת לאיסור להטיל עיקול על חשבונות הבנק שלה מכוח חוק הרשויות המקומיות, וכי את טענתה בדבר זכאותה לפטור מארנונה נוכח קיומה של אפליה, תעלה במסגרת עתירה לבג"צ (פרוטוקול עמ' 4, ש' 28).
- ועוד אציין כי בכל הנוגע לסוגיית הפטור מארנונה, ממילא יש לדון בה בפני ועדת ערר לענייני ארנונה בהתאם לחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), תשל"ו-1976. במקרה דנן, הגישה העותרת השגה ביחס לחובות הארנונה בעיריית נתניה, אך לא הגישה ערר על תשובת מנהל הארנונה להשגה (סעיף 49 לתגובת עיריית נתניה). בנסיבות אלו, דין טענותיה של העותרת בעניין הפטור מארנונה להידחות, אף מחמת עקרון סופיות ההליכים וחוסר סמכות עניינית, שכן הפורום המתאים לדיון בעניין – מסלול ההשגה, הערר והערעור המנהלי – כבר מוצה. הוא הדין בכל הנוגע לחובות הארנונה לעיריית חדרה. ועדות הערר, ובית המשפט המנהלי שליד בית המשפט המחוזי בחיפה, כבר דנו בעניין זה וקבעו שהעותרת אינה זכאית לפטור שכן לא הוכח שהיא בבחינת מוסד ללא כוונת ריווח (עמ"נ 403/07, עמ"נ 12-02-26990, עמ"נ 15-11-19284). אשר לטענת האפליה, זו ממילא שלא הוכחה ולא נבחנה אל מול קבוצת השוויון הרלבנטית, כנדרש בפסיקה. יתרה מזאת, על פניו הטענה לא שונה במהותה מטענת האפליה שנטענה על ידי העותרת בעתירות קודמות, כמובהר להלן, והעותרת כלל לא הסבירה מדוע לא יחול בעניין זה הכלל בדבר מעשה בית דין.
6. ואכן, כאן המקום לציין כי העותרת הגישה לאחרונה שתי עתירות, שתיהן באותו עניין הנדון בעתירה דנן. האחת, עתירה כנגד עיריית חדרה (עת"מ 20-10-29095), שנדונה ביום 7.12.2020 בפני כבוד השופט סוקול בבית המשפט המחוזי בחיפה (להלן: **"עתירה קודמת בבימ"ש מחוזי חיפה"**). השנייה, עתירה כנגד עיריית נתניה (עת"מ 20-10-23558) שנדונה בפניי ביום 22.6.2021 (להלן: **"עתירה קודמת בבימ"ש מחוזי מרכז"**).



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-08-24635 גימנסיה - בתי ספר תיכוניים ע"ש גולדנר בע"מ נ' מנהל הארנונה נתניה ואח'

תיק חיצוני:

7. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ושקלתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה כי יש לדחות את העתירה וכי אין מקום ליתן לעותרת סעד בכל הקשור לעיקול חשבונות הבנק שלה.
8. ראשית, מחמת חוסר ניקיון כפיים - העותרת לא גילתה במסגרת עתירתה דגן את דבר הגשת העתירה הקודמת בבימ"ש מחוזי חיפה. העותרת אף לא ציינה כי במסגרת הדיון מיום 2.12.2020 בעתירה זו העלו באי כוחה את הטענה לפיה הכספים שנתפסו על ידי עיריית חדרה הם כספים הפטורים מעיקול בהתאם לחוק הרשויות המקומיות, וכי בית המשפט שם הורה על מחיקת העתירה תוך חיוב העותרת בהוצאות המשיבה, ותוך שהוא מבהיר בהחלטתו כי הדרך הנכונה לבירור טענות אלו של העותרת היא בהגשת עתירה חדשה, מפורטת, שבגדרה תעלה העותרת את כל טענותיה ותצרף את המסמכים המתאימים המעידים על כך שמדובר בכספים פטורים מעיקול.
- לאחר עבור תשעה חודשים מיום הדיון הנ"ל, הוגשה העתירה דגן, אשר בה מעלה העותרת את הטענה בדבר הפטור לו היא זכאית, וכן הטענה הנוגעת לאיסור הטלת עיקול על פי חוק הרשויות המקומיות, בלא להזכיר, כאמור, את עתירתה הקודמת ואף ללא הפירוט והאסמכתאות כנדרש וכאמור בהחלטה באותה עתירה קודמת, שכן טענתה כי מדובר ב"חשבון ייעודי" המיועד למשכורות המורים, נטענה בעלמא.
- העותרת אף לא טרחה להציג את דבר קיומם של ההליכים בפני ועדת הערר ובפני בית המשפט המחוזי בחיפה בערעור המנהלי, במסגרתם נדחתה הטענה לגופה ונקבע כי אינה זכאית לפטור.
- זאת ועוד, העותרת לא גילתה את דבר קיומה של העתירה הקודמת בבימ"ש מחוזי מרכז. במסגרת אותו דיון, קיבלה העותרת את המלצת בית המשפט למשוך את עתירתה וזו נמחקה, ללא צו להוצאות.
9. שנית, מחמת השיהוי – בהתאם לתקנה 3(ב) לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים (סדרי דין), תשס"א-2000, עתירה מינהלית תוגש "...לא יאוחר מארבעים וחמישה ימים מיום שהחלטה פורסמה כדין, או מיום שהעותר קיבל הודעה עליה או מיום שנודע לעותר עליה, לפי המוקדם".
- עיריית נתניה החלה בנקיטת הליכי גביה כנגד העותרת בחודש **אפריל 2019**, עת שלחה לעותרת דרישה לתשלום חוב.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-08-24635 גימנסיה - בתי ספר תיכוניים ע"ש גולדנר בע"מ נ' מנהל
הארנונה נתניה ואח'

תיק חיצוני :

- 1 עיריית חדרה החלה בנקיטת הליכי גביה, באמצעות משלוח דרישות תשלום לעותרת עוד
- 2 בחודש יוני 2020, כאשר בתגובה לכך העותרת הגישה את העתירה הקודמת בבימ"ש מחוזי
- 3 חיפה לאחר שהוטל כנגדה עיקול בחודש ספטמבר 2020. מלבד עיקול זה מחודש ספטמבר
- 4 2020, לא הטילה עיריית חדרה עיקול נוסף.
- 5 10. במהלך הדיון טענה העותרת כי לא מצאה לנכון לציין בעתירה כי הוגשו שתי עתירות
- 6 קודמות שנמחקו, שכן "אין מדובר באותו עניין", כאשר העתירה דן הוגשה רק בעקבות
- 7 עיקול נוסף שהוטל על נכסיה על ידי עיריית נתניה ביום 3.8.2021, וכי לעתירה זו צורפה
- 8 עתירה גם כנגד עיקול קודם של עיריית חדרה שהיה קיים אותה עת (פרוטוקול הדיון מיום
- 9 9.9.2021 עמ' 5 ש' 7-12).
- 10 טענה זו, ככל שהיא מיועדת להשיב לטענת אי גילוי פרטים מהותיים והעדר ניקיון הכפיים,
- 11 מוטב שלא הייתה נטענת. על פניו ברור כי העתירה דן קשורה קשר הדוק לכל ההליכים
- 12 הקודמים, בחלקה הגדול היא אף מעלה טענות זהות, בתוכן ובלשון, לטענות שהועלו
- 13 בעבר, כאשר כל הקורא בעתירה יכול לסבור כי זו הפעם הראשונה שבה חובות הארנונה
- 14 של העותרת בערים נתניה וחדרה עולים לדיון בערכאות.
- 15 ככל שטענת העותרת הנ"ל מכוונת להשיב על טענת השיהוי, אף אין בה כל ממש. כאמור,
- 16 הליכי הגביה כנגד העותרת החלו בחודש אפריל 2019 ובחודש יוני 2020 וברי כי לא ניתן
- 17 ל"החיות" מחדש הליך מנהלי כנגד חוב בארנונה, כל עת שהרשות המקומית, שאינה
- 18 מצליחה לגבות את החוב, מטילה עיקול נוסף. אין להשלים עם מצב שבו בעל דין יושב באין
- 19 מעשה, נותן לבעל חוב לפעול בהליכי מימוש, ורק לאחר שמוטל העיקול, פותח בהליכים,
- 20 קל וחומר עת ממתין הוא עם עיקול שהטיל בעל חוב אחד, כדי לצרפו לעתירה חדשה שיגיש,
- 21 בבוא היום, כנגד בעל חוב אחר.
- 22 11. בסופו של יום, העתירה, גם אם אינה מכוונת במישרין כנגד חוב הארנונה עצמו, הרי
- 23 שבדואי היא מכוונת כנגד הליכי הגביה בקשר אליו, ובעניין זה השיהוי בהגשת העתירה
- 24 הוא מובהק ובולט. למעלה מן הצורך יש להוסיף כי במקרה דנן אף הסתבר כי העיקול
- 25 הנוסף שהטילה עיריית נתניה ממילא בוטל (פסקה שניה בעמ' 3 לתגובה), ואילו, כאמור
- 26 לעיל, כל עיקול נוסף לא הוטל על ידי עיריית חדרה (סעיף 3 לכתב התגובה), ובדואי שלא
- 27 הייתה עילה של ממש לצרפה לעתירה במועד שצורפה, רק משום שכבר היה קיים עיקול
- 28 מטעמה, כנטען.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-08-24635 גימנסיה - בתי ספר תיכוניים ע"ש גולדנר בע"מ נ' מנהל הארנונה נתניה ואח'

תיק חיצוני :

12. הנה כי כן, לחובת העותרת יש לזקוף, מלבד חוסר ניקיון כפיים באי גילוי פרטים מהותיים במסגרת העתירה, גם שיהוי, וזאת הן בהתייחס למועד שבו נודע לה על החוב והליכי הגביה, והן ביחס להחלטות בתי המשפט בעתירות הקודמות.
13. כידוע, טענת שיהוי מצריכה בחינה של שלושה יסודות: השיהוי הסובייקטיבי מתמקד בדופי שנפל בהתנהלותו של העותר המגיש עתירה בשיהוי אף שכל העובדות הנוגעות לה היו בידיעתו לפני כן; השיהוי האובייקטיבי מתמקד בנזק שנגרם לרשות או לצדדים נוספים כתוצאה מהשיהוי; היסוד השלישי נוגע לשאלה אם דחיית העתירה מחמת שיהוי תגרום לפגיעה חמורה בשלטון החוק ובאינטרס ציבורי חשוב (להרחבה אודות יסודות השיהוי ראו: ע"מ 8968/14 יצחק שטרית נ' עיריית טבריה (31.8.2017); ע"מ 7061/12 טריגוסין בע"מ נ' הוועדה לשמירה על קרקע חקלאית ושטחים פתוחים (20.2.2014); ע"מ 2273/03 אי התכלת שותפות כללית נ' החברה להגנת הטבע (7.12.2006); ע"מ 8723/03 עיריית הרצליה נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, חוף השרון, פ"ד נח(6) 728 (2004)).
- במקרה שלפניי, מתקיים היסוד הסובייקטיבי, שכן העותרת הייתה מודעת לעובדות הרלוונטיות ואף הגישה בעבר שתי עתירות בעניינן. אשר ליסוד האובייקטיבי, לא ניתן להתעלם מהנזק הטמון באי גבייתם של חובות מסוג זה, באופן הפוגע בניהול התקין של כספי הציבור. בכל הנוגע ליסוד השלישי, לא מצאתי בנסיבות העניין כי מתקיימת פגיעה משמעותית באינטרס הציבורי ככל שתידחה העתירה. משכך, סבורני כי יש מקום להורות על דחיית העתירה על הסף מחמת השיהוי שדבק בה, וזאת בנוסף לחוסר ניקיון כפייה של העותרת.
14. למעלה מן הצורך אוסיף כי אף לגופם של דברים מצאתי כי יש לדחות את העתירה.
15. העותרת נסמכת, כאמור, על חוק הרשויות המקומיות, כאשר לטענתה חוק זה אוסר להטיל עיקול על הכספים בחשבונות הבנק שלה, שכן כספים אלו הועברו במסגרת תקצוב משרד החינוך, והם מיועדים לתשלום משכורות למורים.
- חוק הרשויות המקומיות עניינו, בין היתר, "תשלומים המועברים על ידי המדינה לרשויות חינוך מקומיות לשם מימון של מוסדות החינוך..." (סעיף 2 לחוק). נקבע בו כי רשות חינוך מקומית תנהל את הכספים המיועדים למטרות חינוך בחשבון בנק נפרד, המיועד אך ורק למטרות אלו (סעיפים 5-6 לחוק).



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-08-24635 גימנסיה - בתי ספר תיכוניים ע"ש גולדנר בע"מ נ' מנהל הארנונה נתניה ואח'

תיק חיצוני:

סעיף 10 לחוק קובע כהאי לישנא:

"(א) הכספים שבחשבון יהיו פטורים מעיקול ולא יהיו ניתנים להמחאה או לשעבוד ואולם, בית דין לעבודה, על פי תביעתו של עובד רשות חינוך מקומית המועסק באחד ממוסדות החינוך שלשם קיומם הועברו ההקצבות, רשאי להטיל עיקול על כספי ההקצבות שבחשבון..."

16. החוק מפנה בסעיף 2, סעיף ההגדרות, להגדרת "רשות חינוך מקומית" בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, וזה קובע בסעיף 1 כי רשות חינוך מקומית פירושה "לגבי תחום שיפוט של רשות מקומית - אותה רשות מקומית; אולם רשאי השר לקבוע בצו שפורסם ברשומות, כי אדם או חבר-בני-אדם, המקיימים מוסד חינוך לגילאי לימוד חובה בתחום מועצה אזורית, יהיו רשות חינוך מקומית נפרדת לגבי שטח המוסד שיוגדר בצו, אם ראה לעשות כן מטעמים מיוחדים, ולאחר שנתן למועצה האזורית הזדמנות לטעון טענותיה".

17. משכך, הצדק עם המשיבות הטוענות כי הכספים המוגנים מפני עיקול הם כספים המועברים על ידי המדינה לרשויות המקומיות עצמן לשם מימון מוסדות החינוך, וכי ההגנה אינה חלה על כספים המצויים בידי גופים אחרים, כדוגמת העותרת שהיא גוף פרטי, גם אם כספים אלה משמשים למטרות חינוך. כך גם עולה במפורש מדברי ההסבר להצעת החוק (ה"ח תש"ס 2896 עמ' 478. ראו גם בג"צ 962/04 אבוטבול נ' משרד העבודה (12.08.2004), פסקה 8). זאת ועוד, החוק הקנה סמכות לשר להרחיב את רשימת המוסדות שניתן לראות בהם "רשות חינוך מקומית", אך לא רק שסמכות זו נוגעת למוסדות ב"תחום מועצה אזורית", ואין זה המקרה בעניין שלפנינו, אלא לא נטען כי השר הפעיל את סמכותו לגבי העותרת. יתר על כן, העובדה כי ניתנה סמכות לשר להרחיב את רשימת המוסדות כאמור, היא הנותנת כי מדובר ברשימה סגורה. משמע הכספים המוגנים מעיקול הם אלה המצויים בחשבונות של רשות מקומית, וכן אלה המצויים בחשבונות של מוסדות שנקבע באופן מפורש לגביהם כי ייחשבו כרשות חינוך מקומית לעניין זה.

18. במהלך הדיון העלתה העותרת טענה חדשה ולפיה אין מקום לדבוק בפרשנות לשונית, אלא יש לפרש את החוק פרשנות תכליתית, דהיינו למנוע פגיעה בשכרם של המורים, כך שיש להחילו גם על חשבונות בנק ייעודיים של מוסדות חינוך כדוגמתה. אין בידי לקבל טענה זו. המחוקק אמר את דברו בצורה ברורה וחד משמעית, וגם אם הרחבה זו של איסור העיקול עולה בקנה אחד עם הדין הרצוי – ואיני קובע כך – היא אינה עולה בקנה אחד עם הדין המצוי. העותרת הפנתה בעניין זה לסעיף 1 לחוק חינוך חובה, תש"ט-1948 הפותח במילים



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-08-24635 גימנסיה - בתי ספר תיכוניים ע"ש גולדנר בע"מ נ' מנהל הארנונה נתניה ואח'

תיק חיצוני:

1 "רשות חינוך מקומית שאינה רשות מקומית...", ממנו ביקשה ללמוד כי רשות חינוך
2 מקומית אינה בהכרח רשות מקומית, אך נראה שהכוונה היא למוסדות שלגביהם קבע השר
3 בצו שייחשבו כ"רשות חינוך מקומית" לצורך החוק, וזאת למרות שהם אינן רשות
4 מקומית. לא מצאתי את פסק הדין שהגישה העותרת לעיוני במהלך הדיון (ת.א. (י-ם)
5 6105/02 עמותת תפארת חיים נ' עיריית אריאל (19.11.2006)) – כמסייע לה בהוכחת
6 טענותיה. מפסק הדין עולה כי כספי ההקצבות שם הועברו לרשות המקומית, גם אם עלתה
7 טענה שהיא שימשה כ"צינור" בלבד.

8 19. יתר על כן, העותרת כלל לא הוכיחה שהחשבונות נשוא העיקול הם "חשבונות ייעודיים"
9 כטענתה. העותרת לא הציגה בדל ראיה לכך שהמדובר בחשבונות המיועדים אך ורק
10 לתשלום משכורות למורים, לא תמכה את טענתה לפיה העיקול שהטילו המשיבות יפגע
11 במשכורות המורים, ואף לא הציגה מידע כלשהו באשר להיקף המשכורות למורים לעומת
12 חובות הארנונה. לא מצאתי בסיס לטענתה כי מאחר שהמשיבות לא טענו כנגד היותו של
13 החשבון "חשבון ייעודי", ממילא שהיא אינה נדרשת להוכיח דבר בעניין זה. ברי כי נוכח
14 חזקת התקינות העומדת למשיבות, היה על העותרת להציג ראיות ומסמכים כדי לתמוך
15 בטענתה בדבר טיבם של החשבונות המעוקלים, והדבר אף עולה במפורש מהחלטתו של כב'
16 השופט סוקול בעתירה הקודמת בבימ"ש מחוזי חיפה.

17 20. בשים לב לכל האמור - העתירה נדחית.

18 21. העותרת תישא בהוצאות המשיבות בסך של 8,000 ₪ לכל אחת מהן (ובסך הכל 16,000 ₪).
19 סכום זה ישולם בתוך 45 יום מהיום, שאם לא כן יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק החל
20 מהיום ועד למועד התשלום בפועל.

21 22. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים.

22
23 ניתן היום, י"ד תשרי תשפ"ב, 20 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.
24

שמואל בורנשטיין, שופט

25
26